

Analiza lanca vrijednosti

Potencijalne pogodnosti za zapošljavanje i stvaranje prihoda

Liesbeth Dries, 15. jun 2012. godine

Pregled

- Uvod
- Analiza lanca vrijednosti - Metodologija
 - Šta je lanac vrijednosti
 - Upravljanje lancom vrijednosti
 - Analiza lanca vrijednosti

- Cilj studije:
 - ▣ *Analizirati - zašto se kvalitetni mliječni proizvodi sa sjevera ne plasiraju na nacionalno tržište i u sektor turizma na jugu zemlje*
 - ▣ *Analizirati - Kako stvoriti više radnih mjesta / prihoda za poljoprivredne proizvođače sa sjevera povezivanjem sa sektorom turizma na jugu*
- Implicitna pretpostavka: poboljšanje pristupa mliječnim proizvodima sa Sjevera turističkom tržištu na jugu pomoći će stvaranje novih radnih mjesta i poboljšaće prihode.

Uvod

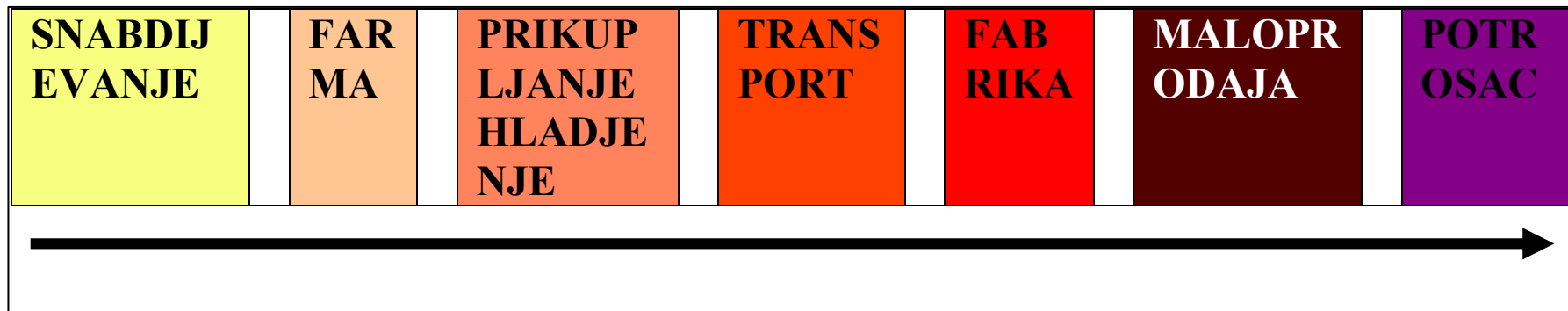
- Istraživanje će se sprovesti na osnovu analize lanca vrijednosti u mliječnom sektoru:
 - Uspjeh – u pristupu tržištu, rastu, otvaranju novih radnih mjesta i stvaranju prihoda – ne zavisi samo od prednosti pojedinih preduzeća;
 - Uspjeh posebno zavisi od povezanosti preduzeća i njihovih kupaca, a samim time, i povezanosti sa ostalim partnerima u lancu vrijednosti

Šta je lanac vrijednosti?

Lanac vrijednosti *opisuje cijeli niz aktivnosti koje su potrebne da bi proizvod ili uslugu doveli od stvaranja, posredstvom faza proizvodnje, do krajnjeg potrošača*

- *Vrijednost se dodaje niz lanac kroz kombinaciju s drugim izvorima (npr. opreme, radne snage, znanja i vještine, sirovine)*

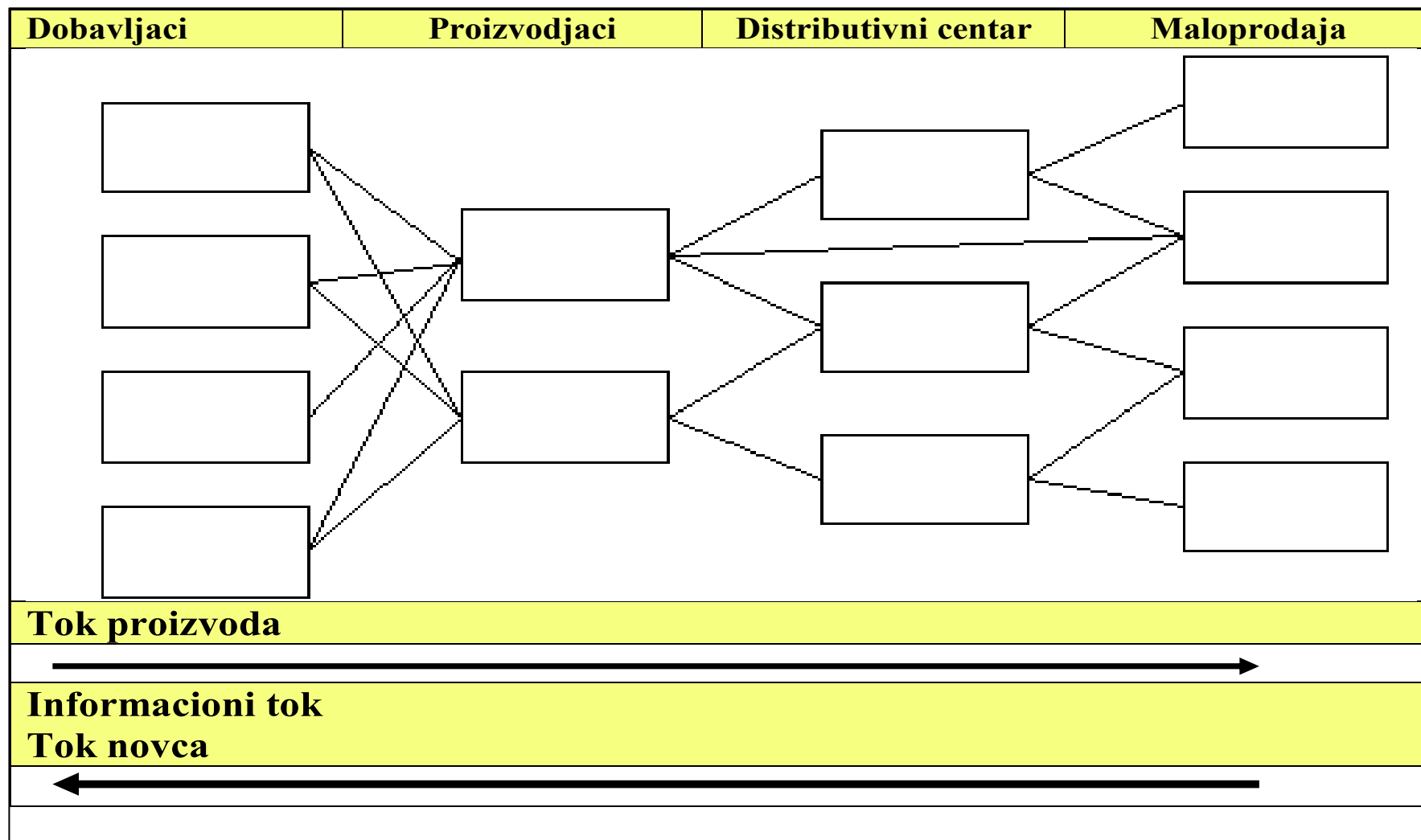
Šta je lanac vrijednosti?

Primjeri resursa korišćenih u različitim fazama:

Zemlja	Testiranje	Kamion	Mašine	Pohranjivanje
Rad	Rashladni	Gorivo	Izgradnja	Rad
Kapital	uređaj	Vozač	Obrada	Oglašavanje
Hrana	Rad		Pakovanje	
			Marketing	

Šta je lanac vrijednosti?

Šta je lanac vrijednosti?

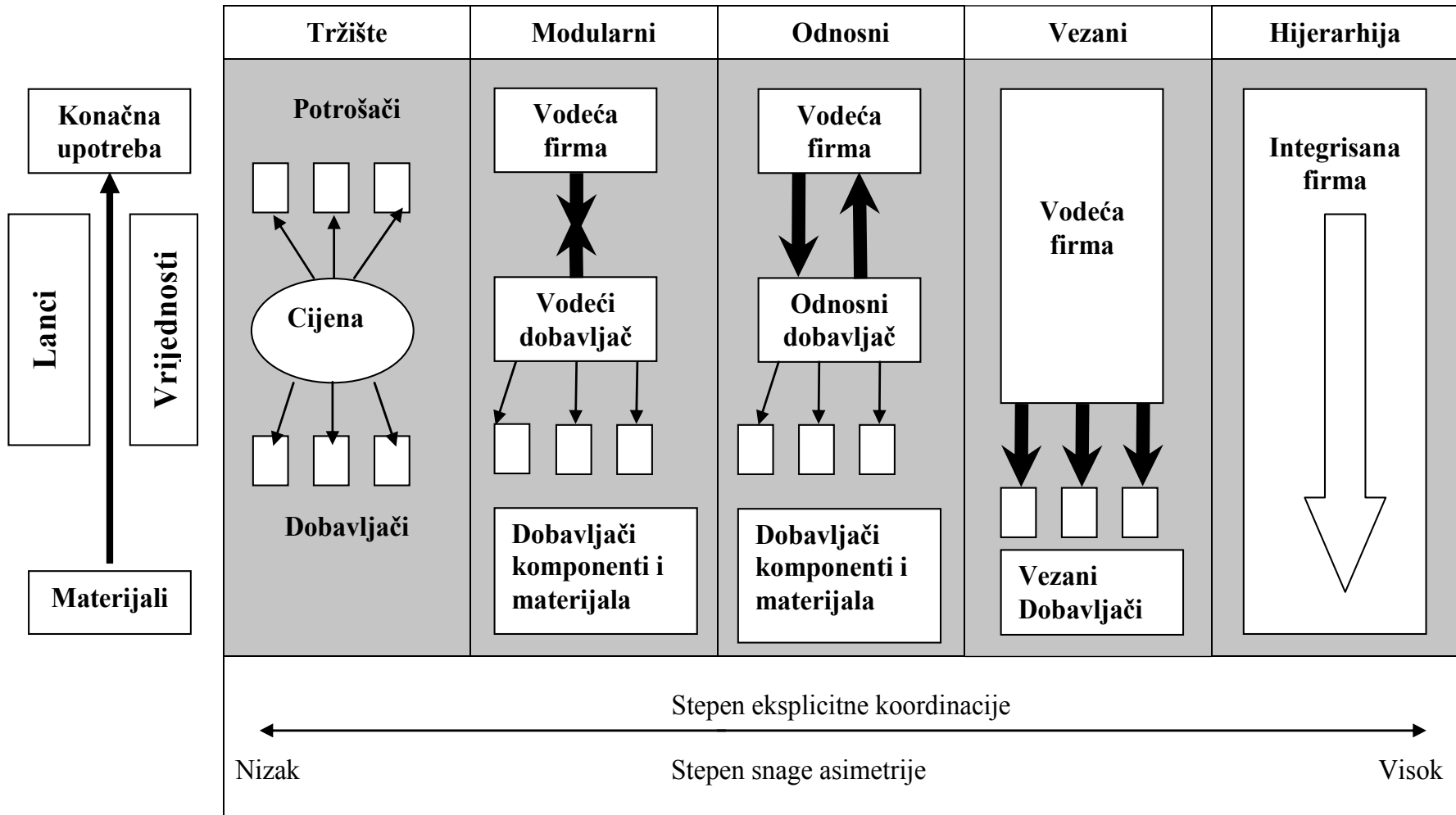
- Potrebno je razmotriti različite aspekte lanca vrijednosti:
 - ▣ Lanci vrijednosti mogu obuhvatati različite regione i zemlje;
 - ▣ Neke aktivnosti lanca vrijednosti dodaju više vrijednosti od drugih;
 - ▣ Lancima vrijednosti se može upravljati na različite načine (upravljanje lancima vrijednosti)

Upravljanje lancem vrijednosti

- Upravljanje se odnosi na odnose između - i moć - različitih igrača u lancu vrijednosti
- Upravljanje lancem vrijednosti odnosi se na:
 - Složenost znanja i prenos informacija u cijelom lancu vrijednosti;
 - Stepen standardizacije informacionih tokova ;
 - Kapacitete potencijalnih dobavljača (uključujući ljudske resurse, znanje i vještine)

Upravljanje lancem vrijednosti

Izvor: Gereffi et al. (2005)

Upravljanje lancem vrijednosti

- Upravljanje lancem vrijednosti je važno zbog:
 - ▣ Utiče na mogućnost za pristup tržištu;
 - ▣ Vodeća preduzeća mogu stvoriti snažne učinke učenja za dobavljače u lancu vrijednosti;
 - ▣ Utiče na raspodjelu dobitaka kroz lanac vrijednosti;
 - ▣ Utiče na inovativni proces kroz lanac vrijednosti preko razmjene informacija i saradnju.

Analiza lanca vrijednosti

- Različiti koraci:
 - Identifikovati proizvod i informacione tokove;
 - Identifikovati učesnike i njihove uloge u lancu vrijednosti;
 - Identifikovati vrstu odnosa između učesnika;
 - Identifikovati vodeća preduzeća;
 - Identifikovati zahtjeve vodećih preduzeća;
 - Identifikovati “uska grla” u lancu vrijednosti;
 - Identifikovati prepreke u pristupu vodećih preduzeća lancu vrijednosti

Analiza lanca vrijednosti

- Napomena:
 - Lanci vrijednost su ugrađeni u složene socijalne, ekonomske, političke i kulturne sredine.
 - Ovo institucionalno okruženje omogućava uspjeh poslovanja u lancu.
 - Stoga je važno uzeti u obzir potencijalni uticaj regulatornog okvira (i drugih društveno-ekonomskih i kulturnih faktora)